

ISSN 2075-2970

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ТИПОЛОГІЯ МОВНИХ ЗНАЧЕНЬ
У ДІАХРОНІЧНОМУ ТА ЗІСТАВНОМУ
АСПЕКТАХ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 29

ДОНЕЦЬК

**ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

***ТИПОЛОГІЯ МОВНИХ ЗНАЧЕНЬ
У ДІАХРОНІЧНОМУ
ТА ЗІСТАВНОМУ АСПЕКТАХ***

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Видається з 1998 року

ВИПУСК 29

Донецьк 2014

ISSN 2075-2970

УДК 801. 55:807 + 801. 561. 1 : 807

Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах : зб. наук. праць / В. Д. Каліущенко (голов. ред.). – Донецьк : ДонНУ, 2014. – Вип. 29. – 168 с.

У збірнику висвітлено актуальні проблеми діахронічної та зіставної лінгвістики. Для широкого кола науковців, викладачів і студентів філологічних спеціальностей.

This volume includes papers on current issues of diachronic and contrastive linguistics. For a wide readership of scholars, lecturers and students of philology.

Збірник зареєстровано в Міністерстві інформації України 18 березня 1999 року (серія КВ № 3735) і внесено до переліку наукових фахових видань з питань філології (постанови президії ВАК України за №№ 1-05/7 від 9 червня 1999 року; 1-05/8 від 22.12.2010 року).

Редакційна колегія :

Каліущенко В.Д.	– доктор філологічних наук, професор,
Донецький національний університет (головний редактор)
Ягупова Л.М.	– доктор філологічних наук, професор,
Донецький національний університет (заст. головного редактора)
Басиров Ш.Р.	– доктор філологічних наук, професор,
Донецький національний університет
Бессонова О.Л.	– доктор філологічних наук, професор,
Донецький національний університет
Загнітко А.П.	– доктор філологічних наук, професор,
Донецький національний університет
Кремзикова С.Ю.	– доктор філологічних наук, професор,
Донецький національний університет
Материнська О.В.	– доктор філологічних наук, професор,
Донецький національний університет
Прокопчук О.О.	– доктор філологічних наук, професор,
Інститут неолінгвістики Поморської академії, м. Слупськ (Польща)
Сенів М.Г.	– доктор філологічних наук, професор,
Донецький національний університет
Андреев С.М.	– доктор філологічних наук, професор,
Смоленський державний університет (Росія)
Таранець В.Г.	– доктор філологічних наук, професор,
Миколаївський державний університет ім. В.О. Сухомлинського
Чередниченко О.І.	– доктор філологічних наук, професор,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Друкується за ухвалою Вченої ради Донецького національного університету (протокол № 7 від 27.06.2014 року).

Адреса редакції:

Донецький національний університет,
факультет іноземних мов,
83001 Донецьк / Україна
тел.: +38 062-302 09 22
тел./факс: +38 062-302 09 22
e-mail: typologiya@ukr.net

© Донецький національний університет, 2014

З М І С Т

<i>Каліущенко В. Д., Ягунова Л. М.</i> Серце віддає науці. До ювілею доктора філологічних наук, професора Басирова Шаміля Рафаїловича.....	5
--	---

МОВНІ ОДИНИЦІ ТА КАТЕГОРІЇ У ТИПОЛОГІЧНОМУ Й ЗІСТАВНОМУ АСПЕКТАХ

<i>Гринецька К. С.</i> Оцінні прикметники з семантичним компонентом “більше норми” в англійській, німецькій, українській і російській мовах.....	13
<i>Материнська О. В.</i> Структурні типи меронімів у німецькій та англійській мовах....	22
<i>Мізін К. І.</i> Компаративні композити як результат дефразеологізації усталених порівнянь англійської та української мов.....	35
<i>Старченко О. А.</i> Особливості словотвірної номінації в термінології виборчого процесу й виборчих процедур англійської та української мов.....	45
<i>Юшкова С. О.</i> Синтаксичний спосіб утворення реципрокальних дієслів у німецькій та українській мовах.....	57

СЕМАНТИЧНІ Й ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРАГМАТИЧНІ КАТЕГОРІЇ СЛОВА, ВИСЛОВЛЮВАННЯ Й ТЕКСТУ

<i>Білецька О. В.</i> Особливості синтаксичних відношень між компонентами іменникових трикомпонентів у сучасній німецькій мові	67
<i>Васильченко Е. Г.</i> Синергетическая природа звуковых изменений (на примере реализации немецкой фонемы /r/).....	76
<i>Кшановський О. Ч.</i> Категорія евіденційності в сучасній перській мові.....	86
<i>Калініченко В. І.</i> Перцептивно-когнітивні складові концептів “SUCCESS” – “FAILURE”, “УСПІХ” – “НЕВДАЧА” (на матеріалі даних психолінгвістичного експерименту).....	96

МОВНІ КАТЕГОРІЇ В ДІАХРОНІЇ

<i>Илиади А. И.</i> Этимологический комментарий к нескольким славянским изоглоссам в труде А. А. Шахматова «К истории звуков русского языка».....	111
<i>Калус М. И.</i> Некоторые семантические типы средневерхненемецких глаголов с префиксом <i>ver-</i>	121
<i>Карасенко О. А.</i> Пейоративні найменування чоловіків у середньовісній німецькій мові.....	133
<i>Коротка І. М.</i> До семантики рефлексів <i>i.-e.*tēu-, tēu-, teuə-, tūō-, tū-</i> ‘набрякати, надуватися’ в германських, слов’янських та балтійських мовах.....	140
<i>Федорова А. О.</i> К семантической истории терминов лексико-семантической группы «суд» в славянских языках.....	150
НАШІ АВТОРИ.....	161

CONTENTS

<i>Kaliuščenko V. D., Yagupova L. M.</i> He has given his Heart to Science. To Celebrate the Anniversary of Shamil Raphailovitch Basyrov, Doctor of Philology, Professor.....	5
---	---

LANGUAGE UNITS AND CATEGORIES IN THE TYPOLOGICAL AND CONTRASTIVE ASPECTS

<i>Grinevska K. S.</i> Evaluative Adjectives with the Semantic Component of “in Excess of the Norm” in English, German, Ukrainian and Russian.....	13
<i>Materynska O. V.</i> Structural Types of Meronyms in German and English.....	22
<i>Mizin K. I.</i> Comparative Composites as a Result of Dephraseologization of Set Similes in German and English	35
<i>Starchenko O. A.</i> The Features of the Word-Building Nomination in the Terminology of Electoral Process and Procedures in the English and Ukrainian Languages.....	45
<i>Yushkova S. A.</i> Syntactical Method of Formation of Reciprocal Verbs in German and Ukrainian.....	57

SEMANTIC, FUNCTIONAL AND PRAGMATIC CATEGORIES OF THE WORD, UTTERANCE AND TEXT

<i>Biletska O. V.</i> The Peculiarities of Syntactic Relations between the Components of Compounds Consisting of Three Nouns in Modern German.....	67
<i>Vasylchenko O. G.</i> Synergetic Nature of Sound Changes (a Case Study of Realization of the German Phoneme /r/).	76
<i>Kshanovsky O. Ch.</i> Evidential Forms in the Modern Persian Language.....	86
<i>Kalinichenko V. I.</i> The Perceptual and Cognitive Parts of “SUCCESS” – “FAILURE”, “УСПИХ” – “НЕУДАЧА” Concepts (Based on the Data of the Psycholinguistic Experiment).....	96

LANGUAGE CATEGORIES IN DIACHRONY

<i>Iliadi A. I.</i> Etymological Commentary to Several Slavonic Isoglosses in A. A. Shakhmatov’s Work “On the History of Sounds of the Russian Language”.....	111
<i>Kalus M. I.</i> Some Semantic Types of the Middle High German Verbs with the Prefix ver-.....	121
<i>Karasenko O. A.</i> Pejorative Middle High German Nouns Denoting Males.....	133
<i>Korotka I. M.</i> The Semantics of the Indo-European Reflexes *tēu-, tēu-, teuə-, tūō-, *tū- ‘to swell’, in the Germanic, Slavic and Baltic Languages	140
<i>Fedorova A. O.</i> On the Semantic History of the Terms of the Lexico-Semantic Group “Court” in the Slavonic Languages.....	150
CONTRIBUTING AUTHORS.....	162